

MEZEY KATALIN

A római Aracoeli

Fotó: György Átrilla

Az utazóknak abba a típusába tartozom, aki szeret az elődök lába nyomába lépni. Talán ezért szeretem a római Santa Maria d'Aracoeli templomot, amely a Capitolium-domb északi csúcsán emelkedik. Neve magyarázul így hangozhatna: „Az Ég oltárának Szűz Máriája” vagy „Az Ég oltárának Szent Szüze”.

Legendás templom ez: a nevében is szereplő égi oltárt „Isten elsőszülött Fia” tiszteletére állítólag még Augustus emeltette: a máig emlegetett Szibilla, a jósnők jelképévé lett jósnő szavának engedelmessé, aki megsejtette, megjövendölte Jézus születését.

Az ironikusan márvány írógépnek nevezett II. Viktor Emánuel-emlékmű és a Capitolium Michelangelo tervezte kőcirkalmas, gyönyörű tere között áll ez a

rózsaszín téglahomlokú templom. Mégsem elsősorban évezredek relikviái, mozaikjai, faragványai, nem hajójának antik szentélyekből származó huszonnégy oszlopa, nem legendás, aranyozott mennyezete, nem az égi oltár Madonnáját ábrázoló különleges oltárképe, nem is a jeruzsálemi olajfából faragott Santo Bambino-szobrocskája, de még csak nem is Kapisztrán Szent János kápolnája vonz ritka római látogatásaim során a hozzá felvezető százhuszonnyolc lépcső magasába.

Tomori Pál nándorfehérvári főkapitány és kalocsai érsek több mint ötszáz éve elporladt lába nyomát keresem a márványpadlók kopásaiban. A *mohácsi vész* későbbi, hősi halott vezére élt itt jámbor szegénységben, ferences szerzetesként 1514 és 1523 között, végezte a barátok mindennapi munkáját és imádságát. Biztos, hogy minden, a közeli égbe küldött fohászában benne szorongott Magyarország iránti aggodalma. De hazatérni vonakodott, oda, ahol 1514-ben már vezetett csatát a keresztes seregekből parasztlázadókká lett Dózsa-hadak, majd a rakoncátlan diétai nemesség ellen.

VII. Kelemen pápa külön parancsa kellett ahhoz, hogy a vitéz katonából lett szerzetes ismét lóhátra üljön, és elinduljon végzetes útjára avval a feladattal, hogy segítse megvédeni Szolimán szultán özönlő seregeitől a végeket, az ország déli kapuit és a még ellenállni képes érseki várat.

Hányszor gondolt a mi mohácsi főkapitányunk a hazai viszályok és veszélyek reménytelenségéből vágyakozva vissza a capitoliumi dombon dicsőségben fürdő égi oltár Máriájára? Az ő tengeri szél hordta sóhajtása, balsorsot tudó tekintete hív fel a Santa Maria Aracoelihez, a bodros felhők alatt felaranyló kései napfény látására.

